

Wiadomości

Piątek, 8 lipca 2022

Pokaz przyrodniczy „Czy istniały smoki?”

Na pokaz przyrodniczy, wprowadzający w świat smoków i dinozaurów, Muzeum zaprasza do [Zamku Żupnego w Wieliczce](#) do 31 sierpnia 2022 r.

Dodatkowo pasjonującą historię prezentowanych zwierząt przedstawi Piotr Witalis z Muzeum Żup Krakowskich:

w lipcu w dniach 17, 19, 20, 21 i 22: dla dzieci o godzinie 10.00 i 11.00 a dla dorosłych o godzinie 13.00 i 14.00

w sierpniu w dniach 11, 12, 14, 28, 30 i 31: dla dzieci o godzinie 10.00 i 11.00 a dla dorosłych o godzinie 13.00 i 14.00.

Około 65 mln lat temu zakończyła się epoka dinozaurów. Minął czas wielkich gadów, których ciężki chód sprawiał, że ziemia drżała. Warto podkreślić, że jednak w skałach zachowały się ich wielkie kości, które uwiadczyły procesy geologiczne. Przypadkowo odkrywane przez ludzi, nieznanne im wcześniej elementy szkieletów, budziły zainteresowanie i uruchamiały wyobraźnię co skutkowało powstawaniem rozmaitych legend o potężnych, niebezpiecznych stworach – smokach: wielkich, latających, ziejących ogniem jaszczurach. Broniły skarbów, były dobre lub złe, pomagały życzliwą radą albo szkodziły. Żywiły się zwierzętami hodowlanymi, żądały ofiar z pięknych kobiet. W kulturze przewijają się różne mityczne stworzenia, o których opowiadali szamani i „uczeni”. Mitologie całego świata przepełnione są jednorożcami, wilkołakami, sfinksami, wampirami....

Na ziemiach polskich żywe były wyobrażenia smoków i innych fantastycznych stworzeń. Najstarszy „znany” smok mieszkał w grodzie Kraka, w jaskini pod wzgórzem wawelskim. Znaleźiska uważane za jego kości możemy oglądać obok wejścia do katedry na Wawelu. Zostały tam zawieszane już w średniowieczu: czaszka nosorożca włochatego, kość mamuta oraz żebro wieloryba. W 2008 roku polscy naukowcy ogłosili odkrycie drugiego polskiego „smoka” - z Lisowic. Ta niewielka miejscowość koło Lublińca na Śląsku zasłynęła odkryciem pierwszego prawdziwego dinozaura na naszych ziemiach – Silezaura.

Niewątpliwie jest on najważniejszym dinozaurem w historii polskiej paleontologii, czyli nauki badającej szczątki zwierząt i roślin, które zachowały się do naszych czasów. Smoki, bazyliuszki i inne fantastyczne stworzenia chętnie przedstawiał na swoich obrazach Teofil Ociepka.

Prezentowane okazy pochodzą ze zbiorów Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, Centrum Edukacji Przyrodniczej oraz zbiorów prywatnych. Ekspozycje zostały wyselekcjonowane w taki sposób, aby współgrały z przedstawionymi na obrazach fantastycznymi stworzeniami. Można zatem oglądać naturalne czaszki: hipopotama i nosorożca. Skamieniała czaszka nosorożca, jednego z największych po mamutach zwierząt epoki lodowcowej, przypomina czaszkę zawieszoną przy wejściu do Katedry Krakowskiej na Wawelu - od średniowiecza przypisywaną smokowi wawelskiemu.

Piotr Witalis

Fotografie:

1. Latający smok /szybująca jaszczurka *Draco fimbriatus*, (Uniwersytet Jagielloński, Centrum Edukacji Przyrodniczej), fot. D. Kołakowski

2. Łuskowiec *Manis pentadactyla*, (Uniwersytet Jagielloński, Centrum Edukacji Przyrodniczej), fot. D. Kołakowski